

ΕΤΑΙΡΕΙΑ
ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Πρόγραμμα δραστηριοτήτων 2023-24

Συντονισμός:
ΦΩΤΗΣ ΤΕΡΖΑΚΗΣ

Μέσα σ' ένα τοπίο συνεχιζόμενης καταστροφής, σε μια χώρα παραδομένη στα χέρια εγκληματικών κυβερνήσεων, ανυπεράσπστη απέναντι στη λεηλασία του διεθνούς κεφαλαίου και στην έλευση ενός νέου παγκόσμιου ολοκληρωτισμού, η ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ συνεχίζει αδιάκοπα τις δραστηριότητες της. Η επιβίωσή της είναι ένα επίτευγμα που χρωστά στην ανυποχώρητη συμπαράσταση των μελών, των συνεργατών, των φίλων και των μαθητών της – στους οποίους οφείλει ένα θερμό ευχαριστώ. Σε αντάλλαγμα, δίνει την υπόσχεση να συνεχίσει το έργο της με την ίδια προσήλωση και συνέπεια, σύμφωνα με την δηλωμένη της πρόθεση να παραμείνει ένα εναλλακτικό, ανεξάρτητο τόσο από την αγορά όσο και από το κράτος, ανάχωμα του πολιτισμού: μια νησίδα ψυχικής και πνευματικής αντίστασης στην επελαύνουσα βαρβαρότητα. Με τα περιορισμένα της μέσα θα συνεχίσει τις προσπάθειες να καλύπτει όσο το δυνατόν μεγαλύτερο μέρος τού πεδίου των λεγόμενων Ανθρωπιστικών Σπουδών, που βρίσκονται σε διαρκή συρρίκνωση παγκοσμίως στα πλαίσια του τεχνοκρατικά προσανατολισμένου «δημόσιου» πανεπιστημίου, και είναι πάντα ανοιχτή σε νέες δραστηριότητες και ιδέες οι οποίες θα μπορούσαν να προταθούν καθ' οδόν και να υλοποιηθούν από τα μέλη της ή από νέους συνεργάτες.

Ξεκινώντας και φέτος, όπως συνήθως, τον ετήσιο κύκλο των επιμορφωτικών της δραστηριοτήτων στη έδρα της Αριστοτέλους 47-49, 2ος όροφος, γρ. 14 (Πλατεία Βικτωρίας), προγραμματίζει για την περίοδο 2023-24 τις ακόλουθες σειρές μαθημάτων:

ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ

ΦΩΤΗΣ ΤΕΡΖΑΚΗΣ

210.3459578, fterzakis@hotmail.gr

I.

Εισαγωγή στην ιστορία τής φιλοσοφίας – κύκλος β': μεσαιωνική και νεότερη φιλοσοφία*

- 1-2. Αραβικός πολιτισμός και φιλοσοφία.
3. Σχολαστική, και η νομιναλιστική επανάσταση.
4. Νομιναλισμός. Η έννοια της Αναγέννησης.
5. Αναγεννησιακός ουμανισμός.
6. Φιλοσοφικά και κοσμολογικά ρεύματα στην Αναγέννηση.
7. Η νέα επιστήμη. Η Μεταρρύθμιση.
8. Πολιτικές φιλοσοφίες στον 17ο αιώνα. Χομπς.
9. Καρτέσιος και Πασκάλ.
- 10-11. Σπινόζα.
12. Μαλμπράνς και Λάμπνιτζ.
13. Βρετανικός εμπειρισμός.
14. Γαλλικός διαφωτισμός.
15. Ρουσσώ.
- 16-18. Καντ.
19. Φίχτε· Σέλλινγκ.
- 20-22. Χέγκελ.

**Κάθε Δευτέρα,
από 6-11-2023, ώρα
8.00'-10.00' μ.μ.**

**Διάρκεια: 22
συναντήσεις (44
ώρες)**

**Προτεινόμενο ύψος
συνδρομής: 400
ευρώ**

* Για όσους
ενδιαφέρονται,
ο κύκλος θα
αναμεταδίδεται και
διαδικτυακά

II. Μορφές και θέματα της κοινωνικής ανθρωπολογίας (α' μέρος)*

1. Εισαγωγικοί ορισμοί. Το ταξίδι και ο «άλλος».
2. Μια ανθρωπολογική προϊστορία: ο Διαφωτισμός και οι «άγριοι».
3. Η παλαιοανθρωπολογία και το πρόβλημα της καταγωγής του ανθρώπου.
4. Ο Lewis Henry Morgan και η κατασκευή της συγγένειας. Henry Main, Bachofen και McLennan.
5. Ο Edward Tylor και ο φάκελος «θηρησκεία»· Robertson Smith και J.C. Frazer.
6. Ο Franz Boas και η ετερογένεια των πολιτισμών. Η αποστολή στα Στενά Τόρρες (Alfred Haddon και W.H. Rivers).
7. Ο Bronislaw Malinowski και η εδραίωση της επιτόπιας έρευνας.
- 8-10. Η γαλλική κοινωνιολογική σχολή (Emil Durkheim, Marcel Mauss).
- 11-12. Η κοινωνική επιστήμη του Max Weber.
13. Ο δομολειτουργισμός του Radcliffe-Brown· ο Evans-Pritchard και οι βρετανοί αφρικανιστές.
14. Η Ruth Benedict και τα «πολιτισμικά πρότυπα»· η Margaret Mead και η ανθρωπολογία του φύλου.
15. Γαλλική ανθρωπολογία και εθνογραφία: οι επίγονοι του σουρεαλισμού.
16. Ο Victor Turner και η ανάλυση της τελετουργίας (A. Van Gennep).
17. Η Mary Douglas και τα «πρότυπα καθαρότητας»· Ο Ioan M. Lewis και η «εκστατική θρησκεία».

Κάθε Τρίτη, από 14-11-2023, ώρα 8.00'-10.00' μ.μ.

**Διάρκεια: 20
συναντήσεις (40 ώρες)**

**Προτεινόμενο ύψος
συνδρομής: 380 ευρώ**

* Για όσους ενδιαφέρονται, ο κύκλος θα αναμεταδίδεται και διαδικτυακά

15. Γαλλική ανθρωπολογία και εθνογραφία: οι επίγονοι του σουρεαλισμού.
16. Ο Victor Turner και η ανάλυση της τελετουργίας (Α. Van Gennep).
17. Η Mary Douglas και τα «πρότυπα καθαρότητας»: Ο Ioan M. Lewis και η «εκστατική θρησκεία».
- 18-19. Ο Claude Lévi-Strauss και οι στοιχειώδεις νοητικές δομές του ανθρώπου.
20. Edmund Leach. Ο Luis Dumont και οι ιεραρχικές κοινωνίες (η περίπτωση της Ινδίας).

III. Ο φιλοσοφικός αστερισμός της μετανεωτερικότητας*

1. Προκαταρκτικά ερωτήματα γι' αυτό που ονόμασαν «μεταμοντέρνο».
2. Θετικιστικές καταβολές, και ο φετιχισμός του «γλωσσολογικού παραδείγματος».
3. Το «στρουκτουραλιστικό κουαρτέτο» - I: Ο Κλωντ Λεβί-Στρωσ και η κοινωνική ανθρωπολογία· ο Ρολάν Μπαρτ και η φιλολογική κριτική.
4. Το «στρουκτουραλιστικό κουαρτέτο» - II: Ο Ζακ Λακάν και η ψυχανάλυση.
5. Το «στρουκτουραλιστικό κουαρτέτο» - III: Ο Μισέλ Φουκώ και η ιστορία των επιστημών.
6. Θεολογικές καταβολές, και η εναντίωση στη διαλεκτική (Λεβινάς και Κοζέβ).
7. Ζιλ Ντελέζ.

Κάθε Τετάρτη, από 17-1-2024, ώρα 8.00' - 10.00' μ.μ.

Διάρκεια: 12 συναντήσεις (24 ώρες)

Προτεινόμενο ύψος συνδρομής: 200 ευρώ

* Ο κύκλος θα δοθεί διαδικτυακά, σε ζωντανό χρόνο, και με δυνατότητα μεταχρονολογημένης παρακολούθησης

8. Ζακ Ντεριντά.
9. Ζαν-Φρανσουά Λυοτάρ (και η διένεξη με τον Χάμπερμας).
10. Οι επίγονοι: Μπωντριγιάρ, Βιριλιό, Ρανσιέρ, Αγκάμπεν.
11. Μια μεταμοντέρνα αριστερά; (Νέγκρι, Μπαντιού, Ζίζεκ)
12. Οι προβληματικές της ταυτότητας και ο «μετα-ανθρωπισμός».

Ο **ΦΩΤΗΣ ΤΕΡΖΑΚΗΣ** γεννήθηκε το 1959 στην Πάτρα. Έχει εργαστεί πολλά χρόνια στον χώρο του βιβλίου (ως εκδότης, επιμελητής σειρών και μεταφραστής), κι ερευνητικά, στο πλαίσιο σεμιναρίων, σε διάφορους τομείς των Επιστημών του Ανθρώπου. Από το 1992 ως το 2001 συνδιοργάνωνε το ανεξάρτητο Θρησκευολογικό Σεμινάριο που το 1997 οδήγησε στη δημιουργία της Εταιρείας Θρησκευολογικών Ερευνών, και ήταν από τους βασικούς συντάκτες τού *Θρησκευολογικού Λεξικού* στα Ελληνικά Γράμματα. Έχει επίσης διδάξει μετάφραση φιλοσοφίας στο Αγγλικό Τμήμα του Ευρωπαϊκού Κέντρου

Μετάφρασης (ΕΚΕΜΕΛ). Έχει δημοσιεύσει μεγάλο αριθμό δοκιμών και κριτικών σε πολλά περιοδικά και συνεργαστεί κατά περιόδους ως βιβλιοκριτικός με τις εφημερίδες *Ελευθεροτυπία*, *Καθημερινή* και *Αυγή*. Από το 2005 παραδίδει σειρές μαθημάτων (φιλοσοφίας, πολιτικής θεωρίας, αισθητικής, συγκριτικής θρησκευολογίας και ψυχαναλυτικής/ανθρωπολογικής θεωρίας) στο πλαίσιο της Εταιρείας Διαπολιτισμικών Σπουδών. Το εκτεταμένο συγγραφικό του έργο περιλαμβάνει δοκίμια, ποίηση, πολιτική αρθρογραφία και ταξιδιωτική πρόζα (βλ. αναλυτική εργοβιογραφία στο www.fotisterzakis.gr).

ΑΝΑΓΝΩΣΤΗΡΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Τα κείμενα, οι στοχαστές, οι διαμάχες

ΚΩΣΤΑΣ ΛΙΒΙΕΡΑΤΟΣ

6955-471893, liviergr@yahoo.gr

ΜΥΘΟΙ ΚΑΙ ΟΡΙΑ ΤΟΥ ΔΥΤΙΚΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Προϊστορία, αποικιοκρατία, μετασύμπαν

Από τα πιο πρόσφατα ευρήματα της αρχαιολογίας και της ανθρωπολογίας μέχρι την τελευταία λέξη της ψηφιακής τεχνολογίας, μια ανατρεπτική ματιά στους εξουσιαστικούς μύθους και τις αποικιοκρατικές ροπές του Δυτικού πολιτισμού.

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ: Ορίζεται ο «Δυτικός πολιτισμός»; – Ανθρωπολογία και αρχαιολογία, μετααποικιακές σπουδές, τεχνητή νοημοσύνη

ΙΘΑΓΕΝΕΙΣ ΚΑΙ ΑΠΟΙΚΟΙ: ΣΤΟ ΠΕΡΙΘΩΡΙΟ ΤΗΣ ΑΝΑΜΕΤΡΗΣΗΣ Τι έμαθαν οι Ευρωπαίοι εισβολείς από τους ιθαγενείς - Σε τι επέκριναν οι ιθαγενείς τους Ευρωπαίους: ελευθερία, κοινωνικότητα, υλικός πλούτος, έγκλημα και τιμωρία - Πώς η ιθαγενής κριτική επηρέασε τον Διαφωτισμό: έλλογη επιχειρηματολογία, προσωπικές ελευθερίες, άρνηση της αυθαίρετης εξουσίας - Ιθαγενείς και «πρωτόγονοι», ικανοί για συνειδητό στοχασμό - Επειδή η πνευματική ζωή δεν ξεκινάει από μεγάλους στοχαστές που σκέφτονται μόνοι τους, αλλά από συζητήσεις σε καφενεία, ταβέρνες, πλατείες και συμβούλια - Ο Πλάτωνας δεν επινόησε τη φιλοσοφία (όπως ο Όμηρος δεν επινόησε τα ελληνικά)

Κάθε Πέμπτη από 15-2-2024, 6.30-9.30 μ.μ.

Διάρκεια: 13
συναντήσεις (39 ώρες)

Προτεινόμενο ύψος
συνδρομής: 200 ευρώ

(ΠΡΟ)ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ Γιατί η συμβατική ιστορία και προϊστορία της ανθρωπότητας είναι και λανθασμένη και βαρετή - Δυτικοί μύθοι της ανθρώπινης φύσης και της προόδου - Πώς η δυτική σκέψη ενσωμάτωσε τους «άγριους» στο εξελικτικό της σχήμα - Η παιγνιώδης πολιτική δημιουργικότητα των προϊστορικών ανθρώπων - Εποχιακές εναλλαγές της κοινωνικής και πολιτικής ζωής - Νεολιθικές μητριαρχίες, γυναικείες επιστήμες - Οι κήποι του Άδωνη και η αποφυγή της γεωργίας - Μεγάλα συμβούλια στις πόλεις, μικρά βασίλεια στα βουνά - Μεγέθυνση και πολυπλοκότητα, άρα ιεραρχία; - Γραφειοκρατία και στη μικρή κλίμακα - Κοινωνίες ενάντια στο κράτος, όχι πριν από το κράτος - Κίνδυνοι της τελεολογίας: οι μεταφορές της γέννησης, της φθοράς και των σκοτεινών χρόνων στην ιστορία - Αρχαία ελληνική και ρωμαϊκή κληρονομιά - Γιατί η Αθήνα δεν επινόησε τη δημοκρατία

Η ΑΠΟΙΚΙΟΚΡΑΤΙΑ ΩΣ ΕΚΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΑΠΟΣΤΟΛΗ Τι έκαναν οι Ευρωπαίοι εισβολείς στους ιθαγενείς: εκτοπισμός, υποδούλωση, γενοκτονία - Ο μύθος της λευκής φυλετικής, πνευματικής και ηθικής ανωτερότητας - Επέκταση του ηγεμονικού πολιτισμού - Φυσική και ψυχική βία προς απανθρωποποίηση των ιθαγενών - Αλλοιωμένη ταυτότητα και δουλική νοοτροπία - Οριενταλισμός: από την ιστορία της τέχνης στη γεωπολιτική - Δύση και Ανατολή - Bon pour l' Orient - Υποτελείς: όσοι δεν έχουν πρόσβαση στον πολιτισμικό ιμπεριαλισμό - Στεγανά διαχωρισμένοι ή υβριδικοί πολιτισμικοί κόσμοι - Νεοαποικιοκρατία όπου γης: μορφές, εμπειρίες, εξεγέρσεις (από τον πόλεμο της Αλγερίας μέχρι τους Σαντινίστας και τους Ζαπατίστας) - Ένα είδος συμφώνου ημιαποικιοποίησης στον Πρώτο Κόσμο - Αποικιοποίηση του βιωμένου κόσμου

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΑΤΡΙΔΟΓΝΩΣΙΑ Ορθόδοξη παράδοση και Νεοελληνικός Διαφωτισμός - Ανεξαρτησία και εξάρτηση - Οπλαρχηγοί και καλαμαράδες - Τα μπάζα της λογιουσύνης και η χαμένη λαλιά - Η Μεγάλη Ιδέα και η εκπολιτιστική αποστολή στην Ανατολία - Γλωσσικό, εθνικό και κοινωνικό ζήτημα - Ελληνικότητα, μοντερνισμός, κοινοτισμός - Κράτος ή προτεκτοράτο, ξένες επεμβάσεις - Υπανάπτυξη και εκσυγχρονισμός - Μετανάστευση, προσφυγικό - Η εκδίκηση της γυφτιάς - Δρόμοι του 2008, πλατείες του '11

Η ΚΟΥΡΣΑ ΤΩΝ ΨΗΦΙΑΚΩΝ ΕΞΟΠΛΙΣΜΩΝ Φυγή προς τα μπρος: μετακαπιταλισμός, τεχνοεξουσία και πόλεμος των άστρων: πέρα από τα σύνορα της γης, τα όρια της φύσης και το μεταίχμιο πραγματικότητας και αναπαράστασης - Όταν προσομοίωση, επιχειρησιακότητα, βιοτεχνολογία και τεχνητή νοημοσύνη συγκλίνουν στη δυνητική πραγματικότητα του μετασύμπαντος - Μετάνθρωποι, κυβόργια και άβαταρ: δοκιμάζοντας τα περιθώρια του φύλου, της φυλής και της τάξης - περιχαράκωνοντας τις δυνατότητες ανθρώπινης επινόησης και πολιτικής δημιουργίας

Ο ΚΩΣΤΑΣ ΛΙΒΙΕΡΑΤΟΣ σπούδασε πολεοδομία, περιφερειακή ανάπτυξη, γεωγραφία και νεοελληνική γραμματεία στο Λονδίνο, την Αθήνα και το Παρίσι. Έχει διευθύνει σεμινάρια επιμόρφωσης (Κέντρο Μελετών και Αυτομόρφωσης, 1982-86) κι έχει συμμετάσχει σε ερευνητικά προγράμματα αστικής ανάπτυξης (ΓΓΕΤ, 1988) και κοινοτικής οργάνωσης (ΜΙΑΤΕ, 1991). Το 1989 συνίδρυσε τις Εκδόσεις Αλεξάνδρεια, όπου είναι υπεύθυνος σειρών και επιμελητής βιβλίων. Είναι επίσης ιδρυτικό μέλος

και υπεύθυνος σεμιναρίων της Εταιρείας Διαπολιτισμικών Σπουδών. Υπήρξε μέλος του Δ.Σ. του Ελληνικού Κέντρου Κινηματογράφου και, αργότερα, της Επιτροπής Καλλιτεχνικής Αξιολόγησης Σεναρίων του οργανισμού. Έχει δημοσιεύσει άρθρα για την πόλη, την πολιτική, τον πολιτισμό, την επικοινωνία και τον κινηματογράφο κι έχει επιμεληθεί την έκδοση *Χρήστος Βακαλόπουλος, Η ονειρική υφή της πραγματικότητας. Κείμενα για την επικοινωνία και τον πολιτισμό* (Εστία 2005).

Ο 21ος ΑΙΩΝΑΣ ΤΟΥ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΥ

ΝΙΚΟΣ ΣΑΒΒΑΤΗΣ

2108655421, nikos.savvatis@gmail.com

Τον τελευταίο χρόνο οι Αθηναίοι κινηματογραφόφιλοι, όλο και πιο ανήσυχοι, συζητούν για “τις αίθουσες του κέντρου που κλείνουν”. Και το χειρότερο, οι διαδοχικές, μεγάλες κρίσεις του 21ου αιώνα δίνουν την εντύπωση ότι το σινεμά όλου του πλανήτη δεν θα καταφέρει να ξεπεράσει τη δεύτερη εκατονταετία της ζωής του. Χτυπημένος από οικονομικές/ γεωπολιτικές/ υγειονομικές/ κλιματικές θύελλες, ο κινηματογράφος του 21ου αιώνα μπορεί να δίνει την ψευδαίσθηση ότι ψυχορραγεί, αλλά στην πραγματικότητα δεν πεθαίνει, ενσωματώνοντας με γοργούς ρυθμούς τις πολιτισμικές μεταλλάξεις των τελευταίων χρόνων. Ότι το 2001 ήταν αντικείμενο σφοδρής διαμάχης —για παράδειγμα, “πού βλέπουμε ταινίες, στη μεγάλη οθόνη της αίθουσας ή στη μικρή του υπολογιστή;”— το 2023 μοιάζει να έχει διευθετηθεί και όχι αναγκαστικά προς τη “σωστή” κατεύθυνση. Στο πρώτο τέταρτο του αιώνα, ο θεατής του σινεμά έχει εθιστεί πλέον να καταφεύγει στον “πνευματικό” χώρο της ψηφιακής πλατφόρμας, αφού ο “κοινωνικός” χώρος της αίθουσας καταρρέει. Ωστόσο, με την πρώτη ευκαιρία, μια αμερικάνικη, μεγάλη παραγωγή που “σπάζει τα ταμεία” (τύπου *Barbie* ή/και *Oppenheimer*) θα τον τραβήξει από την “οικιακή κινηματογραφοφιλία” στο ξέφρενο πάρτι των αγορών, που δίνει μια παράταση στο “αβέβαιο” μέλλον της εβδομης τέχνης.

Αυτό το παράδοξο είναι η αφετηρία μας στο φετινό σεμινάριο, που αν και διαφοροποιείται ριζικά από το περσινό, δεν παύει να χρησιμοποιεί την ίδια μέθοδο: την ανάλυση του φιλμ. Εστιάζοντας όχι στο λαμπρό, κλασικό παρελθόν αλλά στο διαρκώς μεταλλασσόμενο και σκοτεινό παρόν, αυτός ο κύκλος είκοσι συναντήσεων επιχειρεί να προτείνει μια πανοραμική εικόνα του παγκόσμιου κινηματογράφου

Κάθε Παρασκευή, από 16-11-2023, ώρα 7.00’-9.30’ μμ.

Διάρκεια: 20 συναντήσεις (50 ώρες)

Προτεινόμενο ύψος συνδρομής: 300 ευρώ

και να φωτίσει χώρους που έχουν λιγοστή ορατότητα. Όπως σε όλους τους προηγούμενους κύκλους του σεμιναρίου, επιλέγουμε να συζητήσουμε κυρίως για κινηματογραφιστές που διακινδυνεύουν να αμφισβητήσουν την τυραννία της εμπορικότητας, να στρέψουν το βλέμμα σε μειοψηφίες που τώρα αποκτούν φωνή και να αντισταθούν στη λογοκρισία του συστήματος. Γιατί ναι μεν τα τελευταία χρόνια ο κινηματογράφος έχασε τους τελευταίους μεγάλους καλλιτέχνες του, που ενσαρκώνοντας την “πολιτική των δημιουργών” πρωτοστάτησαν στη μεγαλύτερη ανατροπή του κλασικού σινεμά στην ιστορία του, αλλά μέχρι στιγμής καμιά καινούργια θεωρία δεν έχει εφευρεθεί ως οδηγός της πράξης του σινεμά του μέλλοντός μας. Μένει λοιπόν στους νέους δημιουργούς του κινηματογράφου, που ακόμη τα ονόματά τους δεν είναι οικεία, να συνεχίσουν να υπερασπίζονται ένα συνεκτικό, προσωπικό όραμα του κόσμου, το οποίο, αν έχει πραγματική αξία, ενδεχομένως θα ενδυναμώσει τον θεατή κόντρα στην εξουδετέρωση, την αποπολιτικοποίηση, την απανθρωποποίηση, την ψηφιακή ερημοποίηση της πραγματικότητας. Επτά δεκαετίες μετά, το ουτοπικό διακύβευμα της Νουβέλ Βαγκ παραμένει επείγον για όλους —κινηματογραφιστές/ θεατές/ θεωρητικούς— που αντιστέκονται στον παραλογισμό, την απληστία και την ηλιθιότητα της παραγωγής οπτικοακουστικών προϊόντων που απορρίπτονται στο διαδίκτυο. Ίσως σήμερα χρειάζεται περισσότερο θάρρος και πάθος για να μείνει κάποιος συνεπής σε αυτή τη θέση, που με μεγάλη ευαισθησία και θαυμάσιο χιούμορ τη σχολιάζει ο Νάννι Μορέτι στο τελευταίο του φιλμ “Ο ήλιος του μέλλοντος”. Φυσικά η διακριτική, κωμική, γοητεία του Μορέτι δεν είναι το μόνο οπτικοακουστικό υλικό που θα εμπλουτίσει τις παραδόσεις. Πολλές και πολύ διαφορετικές ταινίες θα συνοδέψουν το πλούσιο ταξίδι μας στο σινεμά του Κόσμου που περνάει από τα μέτωπα των μεγάλων κρίσεων, στο λατινοαμερικάνικο εργαστήριο της πολιτικής, στο κερδισμένο έδαφος από το γυναικείο φιλμ και το σινεμά του φύλου, στον καινούργιο καλλιτεχνικό χάρτη του σινεμά που καταρτίζεται από τα φεστιβάλ...

Όπως έλεγαν παλιά: “Η συνέχεια επί της οθόνης”.

Αναλυτικά η θεματική των συναντήσεων:

Πλατφόρμα ή αίθουσα;

1. Από το “φιλμ” στον “φάκελο”: Ψηφιακές πλατφόρμες/πειρατεία/οικιακή κινηματογραφοφιλία (και η επίδρασή τους στην παραγωγή).
2. Η αυτοκρατορία αντεπιτίθεται: Ο κοινωνικός χώρος της αίθουσας, η σωτηρία του από τις μεγάλες παραγωγές και το παράδοξο “φαινόμενο Barbenheimer”.

Τελευταίος ασπασμός στη Νουβέλ Βαγκ

3. Ανιές Βαρντά/ Ζαν-Λυκ Γκοντάρ/ Ζακ Ροζιέ: οι κολοσσιαίες απώλειες του αιώνα.
4. Υπάρχει επόμενη μέρα για τον “κινηματογράφο του δημιουργού”; Νάννι Μορέττι: *Ο ήλιος του μέλλοντος*, ανάλυση.
5. Επίγονοι του Ερίκ Ρομέρ σε Δύση (Χονάς Τρουέμπα, *Η παρθένας του Αυγούστου*) και Ανατολή (Χονγκ Σανγκ-σου).
6. Ο έσχατος των “γκονταρικών”: Ράντου Ζούντε, ανατρεπτικός κινηματογραφιστής ενάντια στον μισανθρωπισμό και τον ιντερνετικό ολοκληρωτισμό (*Ατυχές πήδημα ή παλαβό πορνό*).

Το σινεμά στα μέτωπα

7. Ο Ουκρανός Σεργκέι Λοζνίτσα: πολιτικό σινεμά στη μεθόριο της μυθοπλασίας και του ντοκιμαντέρ (Ανάλυση του *Ντονμπάς*, 2018).
8. Η περίπτωση του Κιρίλ Σερεμπρένικοφ: σκηνοθέτης-σουπερστάρ ενάντια στον ρωσικό αυταρχισμό (το πανκ-ροκ φιλμ *Καλοκαίρι*, 2018).
9. Το ιρανικό νέο κύμα υπό διωγμόν. Η γενιά των “παρανόμων”: Τζαφάρ Παναχί και Μοχαμάντ Ρασούλοφ.
10. Η Mare Nostrum, σύνορο ζωής και θανάτου για τις μεταναστευτικές ροές σε ντοκιμαντέρ και μυθοπλασία (*Φωτιά στη Θάλασσα* Τζανφράνκο Ρόζι, 2016).

Το παράδοξο του λατινοαμερικάνικου φιλμ: πολιτική και πρωτοπορία

11. *Η φανταστική πατρίδα* του ντοκιμαντερίστα Πατρίσιο Γκουσμάν. Η φασιστική δικτατορία του Πινοσέτ με τη μορφή της ταινίας φρίκης: *Ο Κόμης* του Πάμπλο Λαρραίν.
12. Το αργεντινικό εργαστήριο σεναρίων: από τη σάτιρα της δίκης της χούντας του Βιντέλα (*Αργεντινή 1985* του Σαντιάγο Μίτρε) στα πειράματα με την υπερ-αφήγηση (*Εξαιρετικές ιστορίες*, *Το Λουλούδι*) του Μαριάνο Ζινάς.

Η αναθεώρηση της πολιτικής του φύλου

13. Η νεκρανάσταση της “Ζαν Ντιλμάν” και η μοναχική διαδρομή της Σαντάλ Ακερμάν (1950-2015).
14. Ο νέος φεμινιστικός κινηματογράφος από τον πόλεμο των σχέσεων ως το δικαστικό δράμα.
15. Το queer film στις δεκαετίες της αποδοχής του: Το σινεμά του Γκας Βαν Σαντ και του Τοντ Χένυς, από το νεο-μελόδραμα ως την επανεφεύρεση του ροκ φιλμ.
16. Η αντιστροφή του φύλου: από τον ωμό νεο-νεορελισμό του *Joyland* του Σάιμ Σαντίκ στον παραληρηματικό φορμαλισμό του *Άγρια αγόρια* του Μπερτράν Μαντικό.

Η (ανα)διανομή του καλλιτεχνικού φιλμ από τα φεστιβάλ

17. Μπογκκ Τζουν-χο, ο πρωταθλητής όλων των διοργανώσεων και η “επανεφεύρεση” της πάλης των τάξεων στα *Παράσιτα*, 2019.
18. Η φεστιβαλική ανακάλυψη του 21ου αιώνα: Ρυούσκι Χαμαγκούτσι.
19. Ο ρόλος της κριτικής στην υποστήριξη της φιλμικής πρωτοπορίας (το σινεμά του Αλμπέρ Σερά και μια ιδιαίτερη αναφορά στο “ομορφότερο” πολιτικό θρίλερ φιλμ του 2022: *Pacifiction*).
20. Το ελληνικό σινεμά σε αναζήτηση νέας ταυτότητας μετά από τον Λάνθιμο.

Ο **ΝΙΚΟΣ ΣΑΒΒΑΤΗΣ** γεννήθηκε και ζει στην Αθήνα. Σπούδασε νομικά και κινηματογράφο. Μιλάει αγγλικά, γαλλικά και πορτογαλικά. Έχει εργαστεί ως μεταφραστής, δημοσιογράφος και παραγωγός ραδιοφωνικών εκπομπών. Με διάφορες ιδιότητες έχει συνεργαστεί στην παραγωγή κινηματογραφικών ταινιών (σεναριογράφος, βοηθός, επιμελητής μουσικής, σκηνοθέτης, παραγωγός) και είναι συνδημιουργός, από κοινού με τη Μαριτίνα Πάσσαρη, της μεγάλου μήκους ταινίας *Η γυναίκα που επιστρέφει* το 1994. Από το 1975 άρχισε να ασχολείται με την κινηματογραφική θεωρία αρχικά ως συντάκτης και αργότερα ως αρχισυντάκτης του περιοδικού *Σύγχρονος κινηματογράφος*. Επί δεκαοκτώ χρόνια συνεργάστηκε με το Φεστιβάλ Θεσσαλονίκης ως σύμβουλος προγράμματος, αναγνώστης σεναρίων κι επιμελητής εκδόσεων. Με την τελευταία του ιδιότητα υπογράφει 11

μυνογραφίες για σκηνοθέτες και μία έκδοση για τον βραζιλιάνικο κινηματογράφο. Από το 1994 ως το 2001 δίδαξε «Ιστορία και αισθητική του κινηματογράφου» και «Φιλμική ανάλυση» στο Πανεπιστήμιο Πατρών (Τμήμα Θεατρικών Σπουδών). Έχει συνεισφέρει πολλά δοκίμια και μελέτες σε ειδικές εκδόσεις για τον κινηματογράφο, έχει συμμετάσχει σε πλήθος εκδηλώσεων και υπήρξε συνδιοργανωτής με τον Γιάννη Παπαδάκη των Εβδομάδων Βραζιλιάνικου Σινεμά στην Ταυνοθήκη της Ελλάδος. Συνεργάζεται με την ΕΔΣ από τον φθινόπωρο του 2011. Στα πλαίσια αυτής της συνεργασίας πραγματοποίησε το 2017 το σεμινάριο «Κινηματογράφος και φιλοσοφία» και το 2018 το σεμινάριο «Κινηματογράφος 2018: Θεωρία, ιστορία, γεωπολιτική». Το καλοκαίρι του 2018 συνεργάστηκε με την Ταυνοθήκη στο μεγάλο αφιέρωμα στον Πιερ Πάολο Παζολίνι.

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗΣ ΓΡΑΦΗΣ*

ΕΛΣΑ ΛΙΑΡΟΠΟΥΛΟΥ

6973-740363, el_liar@yahoo.gr

Η λειτουργία εργαστηρίου δημιουργικής γραφής είναι μια δραστηριότητα που οργανώνεται με κριτήριο αφ' ενός την πολύχρονη εμπειρία και σχέση της διδάσκουσας με την διαδικασία της γραφής, καθώς και με αντίστοιχα εργαστήρια και σεμινάρια, αφ' ετέρου την επιθυμία, όσων δηλώσουν συμμετοχή, να δοκιμασθούν στη γραφή, να ενημερωθούν για το τοπίο της συγγραφής, να οργανώσουν τις ιδέες τους, να αποκτήσουν νέες, να θητεύσουν στη γλώσσα και την αισθητική και να αποκτήσουν κίνητρο για την επιτυχία του συγγραφικού τους τολμήματος.

Προς το σκοπό αυτό διοργανώνονται δίωρα μαθήματα με εστίαση στη γραπτή δοκιμασία και στην απόκτηση και κατανόηση των τεχνικών και των αισθητικών τρόπων που θα διευκολύνουν την προσπάθεια των συμμετεχόντων. Ιδιαίτερο βάρος δίνεται στην παρουσίαση των ασκήσεων και των κειμένων στην ομάδα η οποία ασκεί τεκμηριωμένη κριτική, καθώς και στην διερεύνηση των δυνατοτήτων, των δυσκολιών και των προοπτικών που έχει το αφηγηματικό υλικό το οποίο είναι κάθε φορά υπό κρίση. Η φόρμα, η γλώσσα, το περιεχόμενο, η αφηγηματική δομή, εξετάζονται διεξοδικά και γίνονται κάποιες εναλλακτικές προτάσεις με στόχο να αναδειχθεί η πολυσημία της γλώσσας, η πολυμορφία, η σημασία της οπτικής γωνίας και της επιλογής αφηγητή, η ποικιλία των αποτυπωμάτων που αφήνει ο διαφορετικός ψυχισμός των ατόμων τα οποία εμπλέκονται στην περιπέτεια της γραφής. Η θεωρία και η πράξη, προπάντων, θα εναλλάσσονται όπως το απαιτούν οι ασκήσεις, το αφηγηματικό υλικό και οι ανάγκες και απορίες των συμμετεχόντων. Πρέπει βεβαίως να καταδειχθεί με κάθε τρόπο ότι δεν υπάρχει μια μεθοδολογία κοινή για όλους η χρήση της οποίας φέρνει πιο κοντά στη συγγραφή τον χρήστη της. Θεμελιώδες χαρακτηριστικό κάθε αφήγησης πρέπει να θεωρείται η υποκειμενική ματιά με την οποία

**Κάθε Τετάρτη, από
8-11-2023, ώρα 8.00'-
9.30' μ.μ.**

**Διάρκεια 15
συναντήσεις (30 ώρες)**

**Προτεινόμενο ύψος
συνδρομής: 150 ευρώ**

* Όσοι θέλουν να δηλώσουν συμμετοχή ή να ζητήσουν διευκρινίσεις μπορούν να επικοινωνήσουν με τη διδάσκουσα.

συνθέτει καθείς το υλικό του, το διαμορφώνει και το διαχειρίζεται.

Η λειτουργία εργαστηρίου δημιουργικής γραφής είναι μια δραστηριότητα που οργανώνεται με κριτήριο αφ' ενός την πολύχρονη εμπειρία και σχέση της διδάσκουσας με την διαδικασία της γραφής, καθώς και με αντίστοιχα εργαστήρια και σεμινάρια, αφ' ετέρου την επιθυμία, όσων δηλώσουν συμμετοχή, να δοκιμασθούν στη γραφή, να ενημερωθούν για το τοπίο της συγγραφής, να οργανώσουν τις ιδέες τους, να αποκτήσουν νέες, να θητεύσουν στη γλώσσα και την αισθητική και να αποκτήσουν κίνητρο για την επιτυχία του συγγραφικού τους τολμήματος.

Η ΕΛΣΑ ΛΙΑΡΟΠΟΥΛΟΥ γεννήθηκε στην Κόρινθο. Είναι φιλόλογος κι έχει εργασθεί στη Μέση Εκπαίδευση. Έχει δημοσιεύσει τις συλλογές διηγημάτων *Οι Άλλες* (Νεφέλη: Αθήνα 1991), *Πλην Ενός* (Ίνδικτος: Αθήνα 1998), και το μυθιστόρημα *ο Σύλλογος* (Ίνδικτος: Αθήνα 2001). Με τον Γιάννη Πατίλη έχει επιμεληθεί την συγκεντρωτική έκδοση των ποιημάτων του Άγγελου Σημηριώτη (Πνευματικό Κέντρο Δήμου Νέας Ιωνίας Αττικής, Νέα Ιωνία 1995). Συμμετείχε στη συλλογική

έκδοση κειμένων για την εκπαίδευση με τον τίτλο *Αναπνέοντας κιμωλία - γραφές εκπαιδευτικών* (Σαββάλας, Αθήνα 1996). Υπήρξε ιδρυτικό μέλος και διευθύντρια του Ποιητικού Εργαστηρίου στο Ίδρυμα «Τάκης Σινόπουλος – Σπουδαστήριο Νεοελληνικής Ποίησης». Είναι ιδρυτικό μέλος της Εταιρείας Διαπολιτισμικών Σπουδών όπου οργανώνει Λέσχη Ανάγνωσης και διδάσκει Δημιουργική Γραφή. Άρθρα, κριτικές και σχόλιά της έχουν δημοσιευθεί σε εφημερίδες και περιοδικά.

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Αριστοτέλους 47-49, 2ος όροφος, γρ. 14

(κοντά στην Πλατεία Βικτωρίας)

Αθήνα 10434

τηλ. 210.3613855

transcultural@outlook.com.gr

ediasp.blogspot.com